

Ανοιχτή Κοινωνία

Αρ. φύλλου 70

Οκτώβριος-Νοέμβριος-Δεκέμβριος 2008

Δελτίο της ΚΙΝΗΣΗΣ ΠΟΛΙΤΩΝ
για μια Ανοιχτή Κοινωνία

ΜΙΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ ΕΠΕΤΕΙΟΣ	σελ.2
ΝΗΣΙΔΕΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ 2009	σελ.3
ΣΚΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΟΥ ΣΩΦΡΟΝΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ	σελ.4-7
ΕΚΚΛΗΣΗ	σελ.8

Τρίμηνη Ενημερωτική Έκδοση
Ιδιοκτήτης: ΚΙΝΗΣΗ ΠΟΛΙΤΩΝ
Εκδότης-Διευθυντής: Κατσούλης Ηλίας
Υπευθ. Τυπογραφείου: Α. Γκούμας - Ν. Σφενδύλης Ο.Ε.
Ευφρονίου 5-7, 116 34 Αθήνα
Τηλ. : 210 7220 063 - 210 7220 475
Fax: 210 7220 475
e-mail: kinpol@otenet. gr
www. kinisipoliton. gr

ΜΙΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ ΕΠΕΤΕΙΟΣ

Η Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου υιοθετήθηκε από τον ΟΗΕ την 10η Δεκεμβρίου του 1948, στον απόηχο της φρίκης του δευτέρου παγκοσμίου πολέμου. Λαμβάνοντας τη μορφή μίας Διεθνούς Χάρτας Δικαιωμάτων, η Διακήρυξη δεν αποτέλεσε ένα νομικό εργαλείο, αλλά ένα πλαίσιο αρχών και κατευθύνσεων για την δημοκρατία, την ειρήνη και την κοινωνική ευημερία.

Παρόλη την έντονη κριτική που ασκήθηκε για την έλλειψη ενός μηχανισμού επιβολής και ελέγχου, η Διακήρυξη υπήρξε ριζοσπαστική για την εποχή της και λειτούργησε ως καταλύτης στην διαμόρφωση του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου σε διεθνές, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο. Παράλληλα, ενέπνευσε και συνέβαλλε καθοριστικά στην ενεργοποίηση της κοινωνίας των πολιτών που στα χρόνια που μεσολάβησαν αναδείχθηκε σαν βασικός ρυθμιστής της εφαρμογής των διεθνών αρχών σε κάθε επίπεδο.

Σήμερα, εξήντα χρόνια μετά από την υπογραφή της, τόσο το πνεύμα της Διακήρυξης όσο και το περιεχόμενό της παραμένουν επίκαιρα και επιτακτικά αναγκαία, ιδιαίτερα στο πλαίσιο της παγκοσμιοποίησης και της ανάγκης για βιώσιμη ανάπτυξη. Ο επίσημος εορτασμός των 60 χρόνων από την υπογραφή της Διακήρυξης είναι μία σημαντική ευκαιρία υπενθύμισης ότι τα θεμελιώδη δικαιώματα του ανθρώπου δεν είναι αυτονόητα, δεν είναι δεδομένα και δεν αφορούν όλους τους πολίτες του κόσμου ακόμη και όταν το ισχύον θεσμικό πλαίσιο τα αναγνωρίζει. Αντίθετα, όπως και στο παρελθόν, τα ανθρώπινα δικαιώματα εξακολουθούν να αποτελούν βασικές διεκδικήσεις και συνάρτηση της δημοκρατίας, της ειρήνης αλλά και της προόδου που θέτει τον άνθρωπο στο επίκεντρό της.

Η Διακήρυξη περιέχει 30 άρθρα. Με αυτά αναγνωρίζονται και προστατεύονται τα βασικότερα Δικαιώματα κάθε Ανθρώπου. Τέτοια Δικαιώματα είναι η ισότητα, χωρίς καμιά διάκριση εξαιτίας φυλής, φύλου, γλώσσας, θρησκείας, πολιτικών πεποιθήσεων, περιουσίας κ. λπ. , η ζωή, η ελευθερία, η ασφάλεια, η απαγόρευση βασανιστηρίων ή απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης, το δικαίωμα σε δικαστική προστασία, το τεκμήριο αθωότητας, το οικογενειακό άσυλο, το απόρρητο της αλληλογραφίας, η ιδιοκτησία, η ελευθερία σκέψης, θρησκείας, γνώμης, έκφρασης, το δικαίωμα στην εκπαίδευση και στην ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας κ. ά.

ΝΗΣΙΔΕΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ 2009

Η ΚΙΝΗΣΗ ΠΟΛΙΤΩΝ και το **ΣΩΜΑ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΟΔΗΓΙΣΜΟΥ**, συνεχίζοντας την προσπάθεια επιβράβευσης εθελοντικών κινήσεων και οργανώσεων που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα, προκηρύσσουν το νέο Πανελλήνιο Διαγωνισμό **Νησίδων Ποιότητας 2009**.

Ο διαγωνισμός αυτός αποτελεί τον πέμπτο κατά σειρά και σκοπό έχει να επιβραβεύσει αξιόλογες ομάδες ανθρώπων, πρωτότυπες δραστηριότητες με υψηλούς στόχους και αξιόλογες πρωτοβουλίες, που παίρνουν σάρκα και οστά μέσα από εθελοντική συλλογική δράση. Πληθώρα τέτοιων πρωτοβουλιών έγιναν γνωστές στους προηγούμενους διαγωνισμούς, πολλές από τις οποίες βραβεύτηκαν υλικά και ηθικά.

Η προβολή των συλλογικών αυτών προσπαθειών και ομάδων αποτελεί αναγνώριση του ποιοτικού τους έργου. Πιστεύουμε ότι η αναγνώριση αυτή και η προβολή τους θα δώσουν το έναυσμα για μελλοντικές εθελοντικές πρωτοβουλίες άλλων πολιτών, συνάμα δε και παράδειγμα προς μίμηση για τη νεολαία.

Ο φετινός Διαγωνισμός των Νησίδων Ποιότητας, ωστόσο, παρουσιάζει μια πρωτοτυπία: Σε αντίθεση με τα προηγούμενα χρόνια, όπου η συγκριτική αξιολόγηση ήταν ενιαία, εφέτος οι υποψηφιότητες θα ομαδοποιηθούν σε δυο κατηγορίες, θα αξιολογηθούν και τελικά θα βραβευτούν χωριστά:

- Η μια κατηγορία «**ΑΝΘΡΩΠΟΣ**» θα περιλαμβάνει όλα τα κοινωνικά θέματα, από υγεία και αλληλεγγύη, μέχρι ΑμεΑ και μειονότητες.
- Στη δεύτερη κατηγορία «**ΦΥΣΗ**» θα ομαδοποιηθούν όλες οι υποψηφιότητες που αφορούν στο περιβάλλον και στη βιώσιμη ανάπτυξη. Τα κύρια χαρακτηριστικά, ωστόσο, και των δύο ομάδων παραμένουν ο εθελοντισμός και η αποτελεσματικότητα της δράσης της.

Η αναγνωρισιμότητα πλέον του θεσμού και η καθολική αποδοχή του μας παρακινούν να συνεχίσουμε το έργο μας με την ίδια διαφάνεια, αντικειμενικότητα και συλλογικότητα. Ελπίζουμε ότι και φέτος θα εκπλαγούμε με τον αριθμό των εθελοντικών οργανώσεων που δραστηριοποιούνται στη χώρα μας. Η προκήρυξη του φετινού διαγωνισμού των Νησίδων Ποιότητας και η προθεσμία υποβολής των αιτήσεων θα ανακοινωθούν προσεχώς. Για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να απευθυνθείτε στα γραφεία της Κίνησης Πολιτών ή να επισκεφτείτε την ιστοσελίδα μας www.kinisispoliton.gr. Θα ήταν μεγάλη μας χαρά να μας φέρετε σε επαφή με τέτοιες οργανώσεις που πιθανόν γνωρίζετε και συνεργάζεστε.

ΣΚΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΟΥ ΣΩΦΡΟΝΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

Η «Κίνηση Πολιτών για μια Ανοικτή Κοινωνία» ήταν μια από τις πέντε Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις που προσκλήθηκαν από τη Διακομματική Επιτροπή της Βουλής των Ελλήνων για την Εξέταση του Σωφρονιστικού Συστήματος της χώρας, προκειμένου να ενημερωθούν τα μέλη της για τις συνθήκες διαβίωσης των κρατουμένων.

Η ακρόαση έλαβε χώρα την Πέμπτη 13 Νοεμβρίου 2008 στο Μέγαρο της Βουλής.

Η ακρόαση ήταν άκρως επίκαιρη λόγω της πραγματοποιούμενης αποχής από το συσσίτιο χιλιάδων κρατουμένων ως μορφή διαμαρτυρίας για τις πράγματι απαράδεκτες συνθήκες κράτησής τους. Για το λόγο αυτό, η συζήτηση δεν περιορίστηκε στην περιγραφή των τραγικών συνθηκών διαβίωσης τους, αλλά και στα μέτρα τα οποία προτείνονται για την αποσυμφόρηση των φυλακών με το σχετικό Σχέδιο Νόμου του Υπουργείου Δικαιοσύνης που κατατέθηκε προς ψήφιση στη Βουλή και τώρα πρέπει να αποτελεί ήδη Νόμο του Κράτους.

Στο σημείο αυτό πρέπει να τονίσουμε ότι θεωρούμε θετικό μήνυμα την υπευθυνότητα και αυτοσυγκράτηση των κρατούμενων οι οποίοι κατέφυγαν στην αποχή από το συσσίτιο, ως μόνη μορφή διαμαρτυρίας.

Απέφυγαν τη δημιουργία ακραίων διαμαρτυριών και πολύ περισσότερο μια γενικευμένη εξέγερση, γεγονός όμως που από την άλλη πλευρά επισημαίνει με τον πιο κατηγορηματικό τρόπο τη σοβαρότητα των αιτημάτων τους αλλά και γενικότερα την κρισιμότητα της ισχύουσας κατάστασης στις φυλακές, η οποία έχει περιέλθει σε αδιέξοδο.

Και είναι χαρακτηριστικό των καιρών που ζούμε ότι τα ΜΜΕ, εκτός ελαχίστων εντύπων, ούτε προώθησαν αλλά ούτε καν προέβαλλαν τα αιτήματα των κρατουμένων είτε ήταν δίκαια είτε υπερβολικά. Προφανώς γιατί η μορφή διαμαρτυρίας τους, όπως προαναφέρθηκε, ήταν υπεύθυνη και όχι ακραία, πράγμα που στην τελευταία περίπτωση θα έριχνε τα όποια φώτα

της δημοσιότητας επάνω τους.

Την Κίνηση Πολιτών εκπροσώπησε στην ακρόαση αυτή της Διακομματικής Επιτροπής το μέλος της, ποινικολόγος κ. Σπύρος Φραγκούλης, Δ. Ν – Δικηγόρος.

Στην Κίνηση Πολιτών θεωρούμε ότι τα προτεινόμενα μέτρα θα συντελέσουν στη βραχυπρόθεσμη αποσυμφόρηση των φυλακών, με αποτέλεσμα να βελτιωθούν οι συνθήκες διαβίωσης για τους κρατούμενους που θα παραμείνουν σε αυτές.

Πιστεύουμε, όμως, ότι θα έπρεπε να συνοδεύονται και από άλλα μέτρα με τα οποία θα αντιμετωπίζονταν όχι μόνο βραχυπρόθεσμα αλλά και μακροπρόθεσμα τα προβλήματα του σωφρονιστικού μας συστήματος. Λέγεται ότι η κατάσταση των φυλακών αντικατοπτρίζει το επίπεδο πολιτισμού της κοινωνίας. Είναι κοινώς αποδεκτό ότι η σημερινή κατάσταση στα σωφρονιστικά καταστήματα της Χώρας μας είναι επιεικώς τραγική, η έκταση της ποινής, στερητικής της ελευθερίας, αποτυγχάνει πλήρως τον σκοπό της, δηλαδή την (επαν-)ένταξη των απολυθέντων στην κοινωνία. Αντίθετα, οι φυλακές αποτελούν κυριολεκτικά σχολεία εγκληματικής συμπεριφοράς.

Η λύση εδώ είναι δεδομένη. Ο ήδη από τον ισχύοντα νόμο επιβαλλόμενος διαχωρισμός των κρατουμένων δεν εφαρμόζεται στην πράξη και ούτε προβλέπεται ότι θα εφαρμοσθεί μελλοντικά, αφού δεν δημιουργούνται, δυστυχώς, - και με το προτεινόμενο νομοσχέδιο - οι αναγκαίες γι' αυτό προϋποθέσεις.

Όπως ενδεικτικά επισημαίνουμε ορισμένες πλευρές του σωφρονιστικού συστήματος για τις οποίες δεν προβλέπεται τίποτε ουσιαστικό στο υπό κρίση νομοσχέδιο:

- κανένα ειδικότερο μέτρο δεν προτείνεται για τους αλλοδαπούς κρατούμενους, (όπως η -υπό προϋποθέσεις βεβαίως- έκταση της ποινής τους ή μέρους αυτής, στις φυλακές της χώρας τους κλπ.) πέραν των ήδη ισχυόντων μέτρων, τα οποία, όμως, θα

έπρεπε να «επεκταθούν».

- το ανώτατο όριο της προφυλάκισης μειώνεται από 18 σε 12 μήνες (ένας στους τρεις κρατούμενους είναι υπόδικος). Δεν λαμβάνεται, όμως, υπόψιν ότι η ήδη κορεσμένη Δικαιοσύνη θα κληθεί να εκδικάσει σωρεία υποθέσεων προκειμένου να μην απολυθούν όσοι συμπλήρωσαν ή πρόκειται να συμπληρώσουν το 12μηνο. Είναι αμφίβολο, λαμβάνοντας υπόψιν τη σημερινή κατάσταση, αν θα είναι εφικτή η εκδίκαση τόσων υποθέσεων μέσα σ' αυτό το χρονικό όριο. Έτσι υπάρχει κίνδυνος να αποφυλακισθούν αρκετοί κατά τεκμήριο υπόδικοι τέλεσης σοβαρών αδικημάτων.

Κανένα εναλλακτικό μέτρο της προσωρινής κράτησης δεν προβλέπεται, όπως για παράδειγμα ο κατ'οίκον περιορισμός του υποδίκου. Είναι σήμερα εφικτός ο έλεγχος παραμονής του υποδίκου στο χώρο που του έχει ορισθεί με πομπό (βραχιόλι) που θε φέρει στον καρπό ή στον αστράγαλό του. Το μέτρο αυτό εφαρμόζεται σε πολλές ευρωπαϊκές και μη χώρες και συμβάλλει στον περιορισμό του αριθμού των κρατούμενων που κρατούνται στις φυλακές. Είναι σημαντικό και για τους ίδιους τους υπόδικους (ιδίως για αυτούς που τελικά αθώνονται), αφού έχει σαν συνέπεια να παραμένουν εκτός των κυκλωμάτων/ομάδων των φυλακών που στην καλύτερη περίπτωση τους επηρεάζουν αρνητικά και στη χειρότερη τους εξωθούν σε σοβαρότερες παραβατικές συμπεριφορές. Οι όποιες επιφυλάξεις που διατυπώθηκαν κατά το παρελθόν από πλευράς είτε ανθρωπίνων δικαιωμάτων είτε τεχνικής φύσεως, είναι εντελώς αδικαιολόγητες και εύκολα αντιμετωπίζονται μπροστά στο γενικότερο κοινωνικό - αλλά και ειδικότερα ατομικό του υποδίκου - όφελος.

- με το προτεινόμενο νομοσχέδιο θα υπάρξουν «εφάπαξ» απολύσεις διαφόρων και ολόκληρων κατηγοριών κρατούμενων που καλό θα ήταν - εκ του αποτελέσματος κρίνοντας - να μην είχαν φυλακισθεί εξ αρχής. Ταυτόχρονα όμως καθορίζεται από τον Νόμο ανώτατο όριο της (αυτόματα γενομένης δηλαδή) μετατροπής της στερητικής της ελευθερίας ποινής από τρία χρόνια (πού ήταν μέχρι σήμερα) σε πέντε χρόνια.

Οι παρενέργειες που προκαλούνται από μια τέτοια τελικής καθαρά εισπρακτική ρύθμιση είναι αυτο-

νόητες: Ενδεικτικά και μόνο θα αναφέρουμε ότι με τη ρύθμιση αυτή οδηγούμαστε - πιστεύουμε - σε μια μη ηθελημένη «αυστηροποίηση» των ποινών. Όταν το δικαστήριο θα κρίνει - για όποιους λόγους - ότι η ποινή δεν πρέπει να είναι μετατρέψιμη, θα πρέπει να επιβάλει ποινή μεγαλύτερη των πέντε ετών. Αυτό θα έχει ως συνέπεια αφενός τη στρέβλωση του αξιώματος της δικαίας ποινής και αφετέρου τη μελλοντική -και πάλι- συμφόρηση των φυλακών.

Το υπό κρίση νομοσχέδιο δεν προβλέπει κανένα άλλο, εναλλακτικό μέτρο που θα μπορούσε να λειτουργήσει παράλληλα με τις δυο μόνο ποινές/μέτρα που εφαρμόζονται ήδη. Δηλαδή με την ποινή στερητικής της ελευθερίας ή με την εξαγορά της σε χρήμα. Καμία πρόβλεψη πέραν αυτών. Καμία πρόβλεψη για δημιουργία των απαραίτητων υποδομών για παροχή κοινωνικής εργασίας ή αναστολή της ποινής υπό επιτήρηση. Παρόλο που αυτά προβλέπονται από το νόμο, δεν εφαρμόζονται ούτε ενεργοποιούνται με οποιοδήποτε τρόπο, νομοθετικό ή άλλο. Καμία ρύθμιση που θα βελτίωνε μακροπρόθεσμα (και όχι μόνο «πυροσβεστικά») την κατάσταση, όπως η μείωση της ποινής λόγω του ευεργετικού υπολογισμού εργασίας στους κρατούμενους των κλειστών - μόνο - φυλακών. Με τον τρόπο αυτό θα επανερχόταν το κίνητρο των κρατούμενων για μεταφορά τους στις αγροτικές φυλακές - όπως ίσχυε αρχικά -, όπου εκεί αποδεδειγμένα επιτυγχάνεται περισσότερο και καλύτερα ο σκοπός της ποινής, δηλαδή ο «σωφρονισμός» και η (επαν-)ένταξη στο κοινωνικό σύνολο. Καμία δυστυχώς «φυγή προς τα εμπρός» με μέτρα καινούργια, πρωτότυπα και ήδη αποδεδειγμένα αποτελεσματικά που εφαρμόζονται από καιρό σε άλλες χώρες, ιδίως της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Τις σκέψεις αυτές και τον προβληματισμό συμμερίσθηκε και ο επίτιμος Πρόεδρος του Άρειου Πάγου κ. Στέφανος Μαθίας ο οποίος ήταν ομιλητής σε ημερίδα με θέμα «Συνθήκες κράτησης και δικαιώματα των κρατούμενων στις ελληνικές φυλακές», που διοργάνωσε η Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου την Πέμπτη 4 Δεκεμβρίου 2008 στο Αμφιθέατρο Καρατζά.

Στα συγκεκριμένα μέτρα τα οποία πρότεινε ο κ. Μαθθίας στην εισήγηση του περιλαμβάνονται ενδεικτικά τα εξής, προκειμένου να αντιμετωπισθούν αποτελεσματικά αλλά και προληπτικά τα προβλήματα του σωφρονιστικού μας συστήματος, ακόμη και εγκληματικότητα:

«Απαιτείται λοιπόν:

- να ληφθούν **μόνιμα προληπτικά κοινωνικά μέτρα**, ιδίως :

ι) για την αναμόρφωση της εκπαίδευσης,

ιι) για τη δικαιότερη κατανομή του εισοδήματος, διότι η σύρρευση πλούτου από τη μια και η χρόνια ανέχεια από την άλλη οδηγούν στο έγκλημα, και ιιι) για την αποτελεσματική αστυνόμευση. Τέτοια προληπτικά κοινωνικά μέτρα (εκπαίδευσης, κοινωνικής πολιτικής και αστυνόμευσης), απαιτούν αλλαγή νοοτροπίας, μακρά και μεθοδική προσπάθεια – αλλά είναι απαραίτητα.

- είναι απαραίτητο να ενισχυθούν οι κοινωνικά αποκλεισμένες ομάδες (μετανάστες, εξαρτημένοι από ουσίες κ. λπ.) με μέτρα συμπάρτασης, εκπαίδευσης, απασχόλησης και οικονομικής βοήθειας. Η σύρρευση και επίδειξη πλούτου από τη μια και η χρόνια ανέχεια από την άλλη οδηγούν τα περιθωριοποιημένα άτομα στα ναρκωτικά και στο έγκλημα.

- να οργανωθεί ευρύτατη ενημέρωση σχετικά με το έγκλημα, ιδίως περί τα ναρκωτικά, στα σχολεία, στο στρατό, στα νοσοκομεία, στις ΔΕΚΟ, στις δημόσιες, δημοτικές και κοινοτικές υπηρεσίες, στις αθλητικές συναθροίσεις, με ομιλίες, με ενημερωτικά δελτία, ανακοινώσεις, στον τύπο, από τους ραδιοσταθμούς, τα κρατικά κανάλια, με τη βοήθεια οπτικοακουστικών μέσων κ. λπ. Η ενημέρωση αυτή να εξηγεί τις μεθόδους και τους στόχους των εμπόρων ναρκωτικών, τις συνέπειες της χρήσης τους, σε ατομικό και κοινωνικό επίπεδο, να είναι δε συνεχής, με την επισήμανση ότι η εκ των υστέρων θεραπεία είναι επώδυνη, δαπανηρή και κατά κανόνα αποτυγχάνει.

- να αλλάξει, σε επίπεδο **νομοθετικό και δικαστικό**, η αντιμετώπιση του **εγκληματικού φαινομένου**, ώστε από κατασταλτική-τιμωρητική να γίνει προληπτική και σωφρονιστική, δηλαδή, μεταξύ άλλων, να ενισχυθούν οι εναλλακτικές ποινικές κυρώσεις και οι εναλλακτικοί τρόποι έκτισης των στερητικών της ελευθερίας ποινών, εκτός φυλακής.

- να οργανωθούν προγράμματα **κατάρτισης και απασχόλησης των κρατουμένων σε κατάλληλα εργαστήρια**, με στόχο την εκμάθηση τέχνης για την κοινωνική ένταξη και αποκατάσταση των αποφυλακισμένων.

- **απαιτείται εκπαίδευση και εποπτεία του φυλακτικού προσωπικού για την καλή, δίκαιη, ίση και ψυχολογικά σωστή αντιμετώπιση των κρατουμένων, ώστε να σταματήσει η εκμετάλλευσή τους και η προνομιακή μεταχείριση όσων έχουν τα μέσα ή όσων πληρώνουν, σε χρήμα ή σε είδος.** Παράλληλα επιβάλλεται η άμεση έρευνα σε περιπτώσεις καταγγελιών και η ιατροδικαστική εξέταση κρατουμένων που έχουν υποστεί κακομεταχείριση, σε συνδυασμό με την επιβολή αυστηρών πειθαρχικών και ποινικών κυρώσεων σε βάρος των φυλάκων που εκτρέπονται σε βιαιότητες ή σε συμπεριφορά ταπεινωτική ή μεροληπτική σε βάρος κρατουμένων.

- απαραίτητη η επανασυγκρότηση και δραστηριοποίηση του **Κεντρικού Συμβουλίου, των λοιπών Συμβουλίων φυλακών** και των επιμελητών κοινωνικής αρωγής. Επιβάλλεται επίσης να ανοιχτούν οι φυλακές στο **Συνήγορο του Πολίτη** προκειμένου να εξετάζει τις αναφορές των

κρατουμένων. Η εισαγγελική εποπτεία δεν αρκεί ούτε αναπληρώνει την παρέμβαση του Συνηγούρου. Μόνο αυτός, ως τρίτος, έχει την ικανότητα και την εμπειρία να παρεμβαίνει, να ερευνά τις αιτιάσεις των κρατουμένων και να υποδεικνύει τα κατάλληλα μέτρα ιδίως σε περιπτώσεις κακομεταχείρισης ή κακής οργάνωσης.

- να εφαρμόζεται αδιάβλητα και πιο γενειόδωρα και αντικειμενικά ο θεσμός των **επισκέψεων και των αδειών**.

- επιτακτική είναι η πληρέστερη στελέχωση του νοσοκομείου και του ψυχιατρείου των φυλακών, για τη βελτίωση της **ιατρικής και υγειονομικής φροντίδας** των κρατουμένων, καθώς και η ανετότερη **επικοινωνία** των κρατουμένων με τον υπερασπιστή τους.

- **να εξασφαλιστούν οι μεταγωγές**, με σεβασμό της προσωπικότητας των κρατουμένων αλλά και με τα αναγκαία μέτρα για την αποτροπή αποδράσεων».

Ο δρόμος είναι μακρύς. Όπως τονίσθηκε παραπάνω, το επίπεδο των φυλακών αντικατοπτρίζει το επίπεδο του εκάστοτε κοινωνικού συνόλου. Η Κίνηση Πολιτών για μια Ανοικτή Κοινωνία θέλει και συμβάλλει ουσιαστικά στην εξύψωση της ελληνικής κοινωνίας. Θέματα για σχετικό προβληματισμό υπάρχουν πολλά, όμως η εύκολη κριτική, ιδίως των ΜΜΕ, περισσεύει. Εμείς προτείνουμε συγκεκριμένα μέτρα για να ξεκινήσουμε αποφασιστικά και να προχωρήσουμε αποτελεσματικά.

Αθήνα, Δεκέμβριος 2008
Σπύρος Φραγκούλης

Πενθούμε για την πρόωγη απώλεια του
Δημήτρη Γλάρου,
Πρύτανη και Καθηγητή στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων.

Πνεύμα δραστήριο και ανήσυχο, ιδεολόγος, εξέχουσα προσωπικότητα, στάθηκε αρωγός στις κοινωνικές πρωτοβουλίες της Κίνησης Πολιτών και συνέβαλε ουσιαστικά στη θεσμοθέτηση των Νησίδων Ποιότητας και στην επιβράβευση του εθελοντισμού στη χώρα μας.

Εκφράζουμε τα ειλικρινή συλλυπητήριά μας στην οικογένειά του.

Με αφορμή τον άδικο χαμό ενός εφήβου και τα πρόσφατα έκτροπα που ακολούθησαν, κυκλοφόρησε η συνημμένη έκκληση, που προσυπέγραψαν και πολλά μέλη της Κίνησης Πολιτών.

Θέτουμε υπόψη σας για υπογραφή και προώθηση, εάν συμφωνείτε, ένα κείμενο ΕΚΚΛΗΣΗΣ προς την Κυβέρνηση και τις Πολιτικές Δυνάμεις:

Τα τραγικά γεγονότα των τελευταίων ημερών –αναμενόμενη αντίδραση στον άδικο φόνο ενός έφηβου από την αστυνομία- αναδεικνύουν με τον πιο επώδυνο τρόπο βασικές παθογένειες της ελληνικής κοινωνίας:

- την αναποτελεσματικότητα του Κράτους και την αδυναμία του να ανταποκριθεί στην πρωταρχική του υποχρέωση να προστατεύει τη ζωή και την περιουσία των πολιτών που το συντηρούν.
- την ατιμωρησία έκνομων δραστηριοτήτων, που υπονομεύει την ισχύ των θεσμών.
- την εμμονή των μέσων ενημέρωσης σε μια λαϊκίστικη, συγκινησιακή προσέγγιση αντί για νηφάλια έκθεση των γεγονότων.
- τη στείριότητα της πολιτικής αντιπαράθεσης που εξακολουθεί να διεξάγεται με τους συνήθεις όρους κομματικής αντιπαλότητας και με το βλέμμα στραμμένο στις δημοσκοπήσεις.

Όλα αυτά, σε συνδυασμό με την οικονομική κρίση που βρίσκεται σε εξέλιξη, έχουν πλήξει καίρια την εμπιστοσύνη των πολιτών στη λειτουργία της δημοκρατίας, των θεσμών και των οργάνων της, γεγονός που προοιωνίζεται μεγαλύτερα δεινά για τον τόπο. Η αποκατάσταση της εμπιστοσύνης που έχει τρωθεί είναι σήμερα ο μόνος δρόμος διαφυγής από τα αδιέξοδα που έχουν δημιουργηθεί. Κι επειδή η εμπιστοσύνη δεν αποκαθίσταται με λόγια αλλά με απές πράξεις που πείθουν, το κύριο βάρος επωμίζονται η κυβέρνηση και οι πολιτικές δυνάμεις τις οποίες καλούμε να προχωρήσουν άμεσα και από κοινού σε έμπρακτα μέτρα αποκατάστασης της εμπιστοσύνης, όπως:

- η εκ βάθρων αναδιάρθρωση και εκπαίδευση της ελληνικής αστυνομίας με βάση πρότυπα ευνομούμενων κρατών - ειδικότερα ως προς την οπλοφορία - και με την αποφασιστική συνδρομή ειδικών από αυτά τα κράτη.
- η ανάθεση του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης σε εξωκοινοβουλευτική προσωπικότητα αναγνωρισμένου κύρους και κοινής εμπιστοσύνης.
- η προστασία του δικαιώματος του συνέρχεσθαι με την ποινική δίωξη της χρήσης μεταμφιέσεων

που επιτρέπουν τη διείσδυση ξένων στοιχείων στις συγκεντρώσεις και πορείες.

- η επίσπευση κατά προτεραιότητα της απονομής δικαιοσύνης σε όλες τις υποθέσεις που σχετίζονται με αδικήματα των τελευταίων ημερών και γενικότερα με αδικήματα κατά της ζωής και της περιουσίας των πολιτών.
- η ενίσχυση των δήμων που έχουν πληγεί, με πόρους που θα κατευθυνθούν αποκλειστικά στην μετατροπή των εστιών παρανομίας σε χώρους που θα ανήκουν σε όλους τους πολίτες.
- η εφαρμογή του νόμου για την προστασία του πανεπιστημιακού ασύλου με την απομάκρυνση από τα ΑΕΙ όλων των διευκολύνσεων που σιωπηρώς έχουν παραχωρηθεί σε εξωπανεπιστημιακές ομάδες.

Υπογράφουμε την παραπάνω έκκληση κινούμενοι από την κοινή εκτίμηση ότι αν δεν ανακοπεί ο κατήφορος σήμερα, αύριο θα είναι ίσως πολύ αργά.

Ήδη υπογράφουν:

*Αλιβιζάτος Νίκος
Βερέμης Θάνος
Γερούλανος Στέφανος
Δημόπουλος Χαράλαμπος
Εμπέογλου Νίκος
Θεοδωρόπουλος Βύρων
Ιωακείμης Παναγιώτης
Καζάκος Πάνος
Κανελλόπουλος Λάμπρος
Κουλουμπής Θεόδωρος
Μακροδημήτρης Αντώνης
Ματθίας Στέφανος
Μουζέλης Νίκος
Μουτσόπουλος Χαράλαμπος
Παπαλεξόπουλος Θεόδωρος
Παπούλιας Δημήτρης
Σιώτης Ίων
Σκοπούλη Φωτεινή
Τσούκαλης Λουκάς
Φραγκάκης Νίκος*